

Fel'gratul este Dominec'a si Joi'a la fie-care d'ne septemani cu adansulu Foisioerei — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expediti'a foiei, pe afara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori fran-cate, adresate câtra expeditura. Pretulu prenumera-tiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tr'iescitate pârti ale Transilvaniei si pentru pro-vinciele din Monarchia pre unu anu 8 liera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platescu pentru intal'a ora ca 7 cr. sirulu, pentru a don'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 127 Scol.

Câtra inspectorii districtuali, di-rectorii locali si toti invetiatorii scóloru confesionali poporali greco-orientali din Archidiecea'sa Transilvaniei.

O institutiune nu numai moderna, dar' cea mai folositoare este gradin'a de pomaritu l'anga scóla. Dela acestu adeveru purcediendu consistoriulu archidieceasanu, inca in anulu 1857. sub Nr. consist. 74 au ordinatu a se infintia gradini de scóla in tóte comu-nele nóstre bisericesci, esceptionendu-se locurile muntóse, unde gradinaritul este imposibilu. Nu se póte negá, ca acésta dispositiune consistoriala a aflu-tu la o parte insemnata ascultarea rece-ruta; mai multe comune parochiali si-au infintiatu gradini de scóle si astadi mai multe scoli suntu puse in stare a instrua pre tinerimea scolara in unulu din cele mai frumóse si mai rentabile ramuri de agricultura.

Totu asiá nu se póte negá inse de alta parte nici aceea, ca vocea bine-voitoare a consistoriului nostru, n'a strabatutu in inimele tuturor; suntu inca multe comune parochiale, cari nimicu n'au facutu inca pentru infintiarea gradineloru de scóla, séu déca au si inceputu ce-va, lucrarea a fostu mai alesu putienulu interesu, ce s'a aratatu din partea unoru inspectori, directori locali si chiar a unoru invetiatori. In multe locuri directorii locali nu si-au datu ostenea a câstiga dela comuna séu pre alta cale vre-unu locu corespundietoriu pentru gradina de scóla; in multe locuri iera s'a intemplatu ca pre loculu câstigatu pre sém'a gradinei de scóla, pentru neglijenti'a invetiatoriului, au crescutu spini si polomida.

Tóte aceste inconveniente n'au potutu de aiurea urmá, de câtu din pucin'a pricepere de folosulu celu mare, ce-lu ocupa in instructiune scóla de pomaritu. Neffindu loculu aci a arata, in ce stau folósele gradi-nei de scóle, consistoriulu afla de bine cu inceputulu primaveriei, a indatorá pre toti inspectorii districtuali, direc-torii locali si invetiatorii din scólele nóstre confesionale, cá sa se ingrijésca cu totu adinsulu pentru infintiarea gradineloru de scóla si in specie le face de strinsa datorintia:

1. A-si procurá fia-care comuna parochiale unu locu corespundietoriu pentru gradin'a de scóla si acela alu ingradí bine.

Loculu acest'a, care are se fia proprietatea scólei nóstre confesionale, se póte câstiga séu dela privati séu prin contribuirea comunei nóstre pa-rochiale séu dela comun'a politica cu ocaziunea segregárei si comassárei pa-mánturiloru, séu pre alta cale legala.

Inaltulu regimu regescu ungurescu precátu de o parte prin desele ordi-natiuni articululu XXXVIII despre legea scolara din a. 1868, ordinati-unile ministeriului de culte Nr. 32, 488,—1872, 20377—1875 etc.) se ocupa cu totu adinsulu a institui in intréga patri'a nóstra gradini de scóla si indatoréza si pre confesiuni a infintia atari gradini pentru scólele sustienute de ele — pre atát'a de alta parte nu lipseste a dá totu spriginulu de lipsa indatorindu comunele politice a dá —pre unde se póte locuri corespundietóre pentru gradini de scóla.

2. Pamántulu desemnatu pentru gradin'a de scóla, a-lu folosi amesuratu

scopului — facându-se din elu scóla de pomaritu, legumeritu s. a. si instru-nduse elevii scólei in modu practicú in cunosciintele elementare ale gra-dinaritului.

3. Pentru invetiatorii, cari nu au inca cunosciinte esacte cum trebuie a procede la instituirea unei gradini de scóla, séu ar' voi a-si amplificá cunosciintele sele in acést'a directiune: in legatura cu cerculariulu consisto-riálu din 13 Decembre 1875 Nr. 2672/scol.; se recomanda cursurile practice, conduse de barbati de spe-cialitate si spriginite din partea inal-tului regimu regiu ungurescu, a ceti foile periodice de scóla, cari se ocupa cu tractarea atátoru materii. Intre acestea se recomanda mai alesu „Foi-sióra Telegrafulu Romanu“, care si-a luat de problema intre alte a tiené in curentu pre invetiatorii nostri prin scrieri instructive in cele ce privescu gradin'a scólei (vedi Nr. 2, 3, si 5 ai „Foisioerei Telegrafulu Romanu“ a. c.) eventualminte a se adresá si prin epis-tole la barbati nostri de specialitate, precum suntu profesorii institutulu nostru pedagogico-teologicu din Sabiu, cari nu voru pregetá a oferí servi-tiele lor.

4. In fine pentru a-si procurá consistoriulu archidieceasanu o eviden-tia din intréga archidiecea gr. or. a Transilvaniei incátu s'a satisfacutu in fia-care comuna acestoru recerintie, se indatoréza fia-care inspectoratu di-strictualu alu acóloru nóstre confe-sionale, a asterne consistoriulu archi-dieceasanu unu conspectu cu urmató-rele date din fia-care comuna:

- Posiede scól'a gradina de po-maritu?
- Cându si cum s'a procuratu gradin'a?
- Cátu de mare este gradin'a?
- Corespunde séu nu in privin-ti'a locului, marime si a calitáti ei pamentului?
- Este cultivata din partea inve-tiatoriului, si de cându? séu este ne-folosita?
- Este ingradita gradin'a scólei?
- Unde nu esista gradina de scóla, pentru ce nu? si ce pasi s'au facutu pentru instituirea ei?

Acestu conspectu precátu se póte compusu tabelaricu, despre fia-care comuna sa se astérna din partea in-spectoratelorú nóstre district-ale de scóle, celu multu pâna la 1 Maiu a. c.

Sabiu, din siedinti'a consistoriu-lui archidieceasanu, cá senatu scola-sticu, tienuta in 21 Februariu 1876.

Pentru Escelenti'a Sea Domnulu Archiepiscopu si Metropolitu:

Nicolau Pope'a,
Archimandrita si Vicariu
archiepiscopescu.

Indigitári.

Este ceva in atmosfer'a natiunala a romániloru din Austro-Ungari'a, reu, se intielege de sine. Pre margi-nile cele inferióre ale orizontulu na-tiunalu au inceputu de unu tempu incóce a se bate vélvele, firesce cá vélvele, fara tunetu si fara altu sgomotu decátu, eata o mica abatere dela asemenare, cu câte o impunse-tura din dosu, dupa metodulu vitezi-loru de nópte.

Ei, dara noi amu vorbitu in pa-rimii si cei neiniati in secretele acelei pârti a diurnalisticii nóstre, unde se cam intalnescu, de unu tempu

incóce, cam insetatii de onoruri ef-tine, „conducetorii“ natiunei, cari asuda mai multu spre a-si propti autoritatea cu paragrafi, — nu sciú despre ce e vorb'a.

La meritulu lucrulu nu voimu sa vorbimú inca, pentru ca déca aru fi sa intrámu in meritú, ni-arú trebui sa desfasiurámu lucrulu cu multu mai pre largu decátu este cu putintia in-tr'unu articulu de diurnalu; vomu in-digitá numai unele date, din care pu-bliculu, dimpreuna cu noi va studiá deo-camdata privatissime cestiunea indigi-tata séu cestiunile indigitate.

Cá in tóta lumea, asiá si la noi, puterile progresulu, déca suntú, cauta modalitáti cá sa se manifesteze. Si modalitátiile potú fi diverse. Modali-tátiile aceste potú fi bine alese; potú inse fi si reu alese. Nici lu-crarea progresulu nu póte fi in tóte detaiurile desvoltárei ei infalibile, va se dica, scutita de ori si ce gresiéla. Cei vechi, cari de siguru erau mai multu ómenii practicei decátu ai teo-riei, togm'a convinsi de adeverulu in-digitatu, au disu: errando dis-cimur (gresindu invetiámu).

De aceea noi n'amu aprobá nici odata cându amu vedé pre cineva lau-dându séu condemnându a priori vre o intreprindere de altmintrea in sine laudabile, pâna nu se voru vedé incátu va si rezultatele ei; nu amu laudá séu condemná persónele, cari intreprindú ceva, ierasi a priori, pâna cându nu vedemu ce sporu au, spre bine séu spre reu. Si intreprinderea si intre-prindietoriulu trebuie stimati dupa rezultate.

Pasimu unu pasiu inainte. Resul-tatele inca nu suntú totudéun'a cele dorite de intreprindietoriu si cari crede omulu ca suntú cuprinse in intreprin-dere. In casulu din urma nu putemú grabi cu condemnarea pentru ca potú fi cause esterne, cari impedece resul-tatele. D. e. Agricultorulu de buna séma intreprinde ceva laudabilu cându ara si sémena; dara déca inghietulu séu grindin'a i impedece séu i nime-cesce resultatulu celu bunu de unu secerisiu bogatu, nu e nici intreprin-dietoriulu agricultorulu, nici intreprinde-rea lui condannabile.

Condannabilulu trebuie cautatu asiá dara in intreprinderea carea se vede din capulu loculu ca e rea in sine si in scopurile sele, si trebuie cautatu in neglijenti'a séu réu'a apli-care a intreprinderiloru bune.

Din putienulu ce punu foile nó-stre románe din Austro-Ungari'a ina-intea ochiloru cetitoriloru, sa le cetimu numai cu atentiune, se póte convinge omulu nepartinitoriu, ca cursulu jude-cátiiei nu este acelu indigitatu in siru-riile de mai inainte, celu putienu nu totu-déun'a si nu in tóte foile. Amu dice inse póte prea multu, cându amu invinuí foile si amu scapá din vedere pre cei ce scriu intr'ensele. Ne vomu tiené dara de fapte in indigitárele nó-stre, si vomu avé in vedere pre cei ce scriu intr'ensele, intru câtu scriitorii suntú strinsi legati de productele lor.

Deci:

cá sa nu incepemú dela Adam, „Tel. Rom.“ in nr. 85 a tr. anuncia aparerea unei „Foisioerei“, carea pro-mite: (vedi „T. Rom.“ nr. 85 a. tr.) Acést'a la 1 Ianuariu si de atunci la fia-care dóue septamáni a si aparutu. — Tacere profunda in diuaristic'a nó-stra „natiunala“! Pâna aci inse ni-mic'a estraordinariu.

Comitetulu despartimentulu III (Sabiu) alu Asociatiunei transilvane románe pentru literatur'a si cultur'a poporulu románu, respective o parte insemnata din comitetu ce se com-pune din barbati juni inse cu sciintia teoretica si practica si cari suntú sti-mati si respectati chiaru si in cercuri straine pentru sciintia lorú, propunu in-ca in Septembre a. tr. arangiarea unei espositiuni de manufac-te si producte románe, infintiarea unei scóle de pomaritu, si tienerea de discursuri pu-blice. Intreprinderea acést'a nu numai laudabile, dara si salutaria, dupa cum scimú acum, o impedece dlu pres. ac-tualu alu Asociatiunei, Iacobu Bo-lóg'a, pentru simpl'a lipsa de forma. Sa intórcemu cestiunea pre partea in-versa. Precându intreprindere, dupa noi de mare insemnata, se impedece cu totulu din lips'a unei forme nee-sentiale, din acésta forma neesentiale, acelasu presiedinte, face cestiune ca-pitala si in comitetulu Asociatiunei si in trei foi publice románe, arunca cu suspitiuni si cu invective asup'a ace-loru tineri ba si asup'a tinerimei, ca-rea n'a gresitu nimic'a, ci a voitu sa spriginésca tocm'a institutulu, in a câ-rui frunte este susu disulu presiedinte.

O alta impregiurare caracteristica. „Gaz. Trans.“ ia rolulu de defensoré alu dlui presid. lu asemena cu femeia lu Cae sar, publica invectivele arun-cate cu profusiune asup'a actuariulu subcomitetulu dela despartimentulu alu III si in vre o câteva siruri pro-clama partialitatea ei refusându pre rectificatoriulu.

Alta fóia din Blasiu, cá si cându aru visá despre ceva, pronuncia o constructiune fára de inceputu si totu asiá fára de sfersitu asup'a unei intreprinderi literare a unoru barbati tineri, inse numai spre a gasi ceva ridiculu in intreprindere.

Nu se arata care intreprindere a avutu in vedere. Fiat. Intregesce si acést'a caracteristic'a ómeniloru.

Unu cor. din Sabiu la „Gaz. Transilvaniei“ (vedi nr. 17), purcediendu dela unu incidentu satiricu, intr'o fóia umoristica, conclude esistinti'a unei scóle nóue cu agenti si ramificatiuni si, in lipsa de alte argumente, denun-cia pre junime, ca ajuta pre maghiari contra unui barbatu erudit etc. dara uita, ca póte acelasu domnu, se trudesce in alta fóia umoristica a intiná pre o corporatiune bisericesca cu tóte ra-mificatiunile ei dela inceputulu anului incóce, de carea noi nu ne-amú im-pedecatú, cu tóte ca substratul trudei este purulu neadeveru si este numai efluinti'a malitiei si a pasiunei.

Eata pentru acum unu siru scurtu de vélve, cu cari ómeni „incaruntiti“ in — ei dicu — lupte (!) cugeta a spariá lumea juna dela progresu.

Reflectámu acum asup'a acestoru putiene si dicemu:

Calea acést'a este cu totulu gre-sita, cátra tient'a, carea este comuna a tuturoru romaniloru si pre carea o cuprindemu in cuventulu: progresu. Se incéla pre sine insii acei ce credú ca prin captationes benevolentiae, for-tia, pressiune si terrorismu moralu voru puté supprime de oparte intreprinderile salutare si de alta parte si voru ascunde slabiciunea. Unu tempu óre-care merge, dara vine iera tem-pulu, cându ii descopere in tóta go-latarea si atunci e cu multu mai reu.

Tinerii nostri séu junimea nóstra

in totalitatea ei nu este, dara nici nu se pretinde infalibile. Inse este ea de vina cându vine si 'si oferesce puterile intelectuali si chiaru sacrificiele ei, deca se pronuncia in publicu ca a fostu paralisata in intreprinderile sele, sa dicemu si noi la rendulu nostru, de „scól'a vechia“, a cărei cultu este supunere neconditiunata si tacere absoluta asupr'a tuturor fapteloru ei gresite?

Junimea acést'a numita fâra de educatiune de unii, cari, faptele o dovedescu, se vede ca cunosc educatiunea mai multu dupa nume, are zelu, are vointia, are energia, ier' faptele o dovedescu, câtra lucruri folositoare, pentru cari ea sacrifica si materialicesce. Si cându avemu de a face cu astfelu de junime, sa fia chiaru fâra „educatiune“ ne place mai bine decâtu „educatiunea“, carea cauta numai lauri nemeritati si folose particulare private.

Poporulu, pre carele unii lu tienu inca destulu de minorénu, spre a-lu puté duce adi in drept'a mâne in stâng'a, dupa placu, a începutu a oftá, mâne poimane va incepe a se pronuncia si nu va trece multu si va recunosce pre fatia cine suntu binefacatorii sei.

N'aru fi mai bine cându in locu de a ne impunge nefratiesce, betrani pre tineri, ne-amu intielege fratiesce asupr'a tuturor ataceriloru, dupa chiamarea si puterile fia-cârui'a?

N'aru fi mai bine cându ne-amu recunosce, nu in publicu, ci in internulu nostru, puterile nóstre intelectuali in realitate si n'amu umblá sa facemu mai multu decâtu putemu, pentruca sa stricâmu mai multu decâtu putemu direge.

Noi in autoritáti imaginate nu vedemu si nu putemu cautá progresulu. Si deca scól'a cea vechia se va tiené strinsu de dreptulu autoritáti, sa ne ierte ca nu o putemu urmá. Noi vomu urmá numai pre acei, la cari vedemu zelu, bunavointia si energia pentru intreprinderi salutare si dupa puterile dámu si concursulu. Apoi bata velvele „natiunale“ câtu le va placé. De vorbe góle s'a saturatu tóta lumea!

Un'a inca. Junimea nóstra, intielegemu pre acea junime, carea prin simtiemintele ei cele chiane si laudabile se nisuesce spre fapte si nu spre vorbe, sa proceda neconturbata

Croquis.

Alázatos szolgája barátom! Asiá amu intempinatu deuna-dile pre amicul meu * intalnindu-lu pe promenad'a dela lacuri. Elu cu altu tovarasiu stete locului si se uitara lungu la mine. Ei bine frate, mi respunde densulu, ce e cu tine, ce vrea sa dica ast'a, asiá tare te-ai schimbatu de mai alalta eri?

Din contra, eu cugetu, ca ast'a e progresu, i respunsei. Tu inca ai face cu multu mai bine, deca te-ai indreptá dupa mine. Sa scii, ca *tempora mutantur*, de aceea si eu nu mai voi sa fiu ceea-ce amu fostu. Me si lapedu bucurosu de tóte. De adi inainte o sa fiu omu nou. Atunci ai sa vedi cum voru sa-mi mérga trebile. Vréu sa intru si eu in constitutia. Amu traitu destulu cu idei scalciate, m'amu nutritu prea multu cu gandiri ingamfate, pre cari astadi le cunosc ratecite, ba chiaru primejdiose. Pentruca spune tu insuti, ce va se dica: *Romani'a, Daco-Romania, dreptate si egalitate pentru români?*

„Romani'a“ e cuventu primitu numai de eri in buletinele noródeloru. Si nu totu ce e nou e si bunu. Inchipuesceti o imperatia romana tare! Ast'a aru fi in stare a se radicá la rangulu de prim'a putere, ceea ce aru fi in pagub'a poteriloru si stateloru vecine. Mai intâiu aru pati-o turcii cu densii pentruca nu le-aru dá in ventu cei 60 mii de galbiori, cari i capeta numai asiá. . . Si póte ca prin ast'a

pre cararea fapteloru folositoare poporului si sa fia sigura ca si pedecile si invectivele aruncate pre nedreptate in fatia-i, de ómeni nepriceputi si ambitiosi voru remané totu-déun'a ceea ce suntu — n u l e. Velvele voru anunciá atunci totu-déun'a tempu serinu si purificatu; nici odata viforu.

„S. d. Tageblatt“ comunica unu protestu alu adunárei districtuale contr'a regulárei fundului regiu. Neesplicabilu lucru este cându aceasi fôia spune, ca si români, u n a n i m u, s'au alaturatu la protestu. Mâne poi mâne voru cere români din districtulu Brasiovului, se intielege impreuna cu sasi, sustienerea impartirii teritoriale dinainte de 1848 si voturile curiate pentru natiunilo recepte in dieta.

Sessiunea dietala scrie „Bud. Cor“ se va inchide in decursulu lunei acestei'a. Redeschiderea dietei va avé locu in lun'a lui Aprile.

Romani'a a platitu tributulu Portiei.

Din orientu putiene noutáti deastadata.

Reactiunea.

Tóta actiunea produce reactiune. Asiá suna unu principiu universale-validu, carele in politica nici odata nu incetéza a lucrá. Sa lasâmu istoria Austriei pentruca este laudarósa, — sa ne revocâmu in memoria, ceea ce s'a petrecutu inaintea nóstra. Dupa ce trecuramu prin anii turburárilor, alpromisiuniloru si mintiuniloru 1848/9 si inceperemu desarmati a scrie 1850, ne veduramu strapusi intr'unu statu cu totul altfelu, decum asteptaseram: elementulu germanu din Austri'a cugetandu-se chiamatu si tare destulu, a inghitit tóte, inaugurá germanisarea si facú, precum scimu, multa, fôrte multa stricaciune nu numai natiuniloru negermane, ci si chiaru germaniloru. Lasâmu enumerarea stricaciuniloru si insemnámu numai, ca opintirile germanisárei remasera fâra resultatu. Pentru ce? pentruca germanisarea inaugurata fu urmata si persecutata si sapata di si nópte de

s'aru grabi caderea inaltei Porti, carea totu mai e ocrotita de unele staturi crestine.

Daco-Romani'a ne imprós-peta in glavatina némulu daciloru despre cari ne spune istoria, ca tóta viéti'a si-au petrecut'o in resmiritia cu romanii cei vechi. Si dieu de ómeni, cari suntu gat'a sa móra pentru tíera, sa-ti tai manec'a.

Dreptate si egalitate se potrivescu si mai putienu nu numai cu firea inderevnica a némului râmlescú, dar si cu giurstárele dimpregiuru. Ce nebunia! romanulu, dreptate si egalitate. D'apoi ca romanulu n'au avutu dreptate de cându s'a pomenitu, egali n'a fostu de cându e lumea cu némurile cu cari traiesce impreuna. Cum vinu ei acum sa céra dreptate si egalitate? Afara de aceea ce e dreptu stramosii loru au fostu destulu domni preste altii, prin urmare cei de astadi potu se fia si sclavi.

Dar si din alta parte e mai practica subjugarea si intunereculu romaniloru din multe respecte. De exemplu:

In svatulu tiei trebuie se fia cine-va. Acesti cine-va trebuie se traiesca bine si pentru cá se traiesca bine, trebuie sa se muncésca cine-va si sa-i sustiena. Si apoi de! Din a cui sudóre si din a cui munca sa se resfatie de nu si din a romanului, care e gat'a la tóte cu bani si cu sange. Acum socotesce deca romanulu aru

reactiune, carea crescendu din anu in anu in fine deveni ea actiune séu forma legala de guvernare, ceea ce la noi nu este raritate séu minune.

Urmara anii diplomeloru si ai interpretárei diplomeloru, ai dieteloru si mai alesu ai cocardeloru si in fine ai sperantieloru desierte si insielate; pentruca reactiunea nu parascesce pre nici o sistema de guvernare in Austri'a. Sórtea voi, cá sumeti'a sa debilitaze imperiulu si cá Austri'a sa se imparta séu mai bine sa concéda drepturile, ce le denegase. Suntu dejá nóne ani, de cându ne bucurâmu de constitutiunea ungrésca. Dar' nici ast'a nu fu si nu este scutita de reactiune, ci acést'a sapa dejá dela anulu introducerei constitutiunei neincetatu si a sporitu in multe párti. Spre a se convinge cine-va despre adevérule acest'a, nu are necesitate de altu ce, decâtu a ascultá unu discursu intre 3 ómeni, pre cari i-a impreunatu intemplarea pentru unu momentu, si deca voiesce, caute alti 3, au cetésca diurnalele dintr'o cafenea, si va trebui se recunósca, ca reactiunea si in contr'a constitutiunei ungrésca a lúatu dejá mari dimensiuni intre si afara de marginile Ungariei.

Deca întrebâmu dupa caus'a reactiunei presente, aflâmu urmatórele:

1) asprimea magiariloru întrebuintiata spre a debilitá natiunalitátile nemagiare, mai alesu pre romani si pre serbi; ast'a instrainá inimile si pregatí terenulu pentru reactiune;

2) increderea cea neprecauta in fragmentele germane din imperiu, séu protejerea acelor'a si mai alesu a sasiloru, nefolositoria protejere, pentruca astadi o parte insemnata dintre sasi se întrecu si se falescu a fi reactiunari.

Nu potemu trece cu vederea, cumca reactiunea dintre marginile imperiului este incuragiata din afara, si ca deci reactiunarii cis- si translaitani au acele-si dorintie, acelesi sperantie.

E tristu, dar' adevératu, cumca asprimea susu citata avú efectulu, ca acele ginti, cu cari aru fi potutu magiarii face frontu in contr'a germanisárei amenintátorie, acum de nevoia dorescu germanisarea, carea fragmentele germane o dorescu din impulsu naturalu, si ca acestu reu, neintempinandu medicamentu eficace, crescú si va mai cresce.

avé dreptate si aru fi egal cu némurile dimpregiuru, ce s'aru alege de tíer'a nóstra? De buna séma ca aru merge tóte anapoda. Aru trebui sa lucre si altii, cari pâna aci steteau cu mânilé in sinu si mancau dea gat'a. Nu vedi, ca numai dela 48 incóce de cându s'a stersu blagoslovit'a de robota, de cându a muritu iobagi'a, câti dragi de ómeni s'au ruinatu, si inca totu de frunte. Partea cea mai mare din boieri cari sciau se mance si se bea de pe pielea altor'a si cari aru fi doritu din tóta inim'a cá astfelu se traiesca si mai departe, — astadi suntu adusi la sapa de lemn, si din a cui vina? Siguru, din a romanului, ca nu voiesce se mai lucre pe nimicu.

Vedi, frate, unde ne duce egalitatea si dreptatea romaniloru si candu s'aru desfasiurá lucrurile si mai departe totu asiá, ai inghiaciá unde amu esi.

Dieu, nu e bine, romanulu scie porunc'a: „ce tie nu-ti place altor'a nu face“. De ce voesce dar se scuture de pre pene pre cei-ce suntu mai norocosi de cátu densulu p'acea cari se bucura d'o sórte mai buna de cátu densulu. E natia prea cerbicósa Romanulu, prea inderetnica, cáci nu vrea se suferé, cátu i potu portá spetele, si nu se lasa se lu conduca totu altii, cari potu se fia mai intiepti de cátu densulu. Astfelu nu mai merge. Trebuie sa se puna capetu la tóte si inca cu cátu mai iute, cu atátu mai bine. Din parte-mi sciu, ce facu. Me voi

Si ast'a mi se pare adevératu, cumca adeca fragmentele germane si mai alesu sasi, vediendu-se lasati in tóte asiá numitele loru drepturi câte le usurpasera in anii confusiuniloru, nu depusera speranti'a, de a-si realisá misiunea, intru carea se falescu; si capetele escentrice, de cari produce si micuti'a loru ginte, cá si alte natiuni, folosindu-se de ocaziune, adusera dejá pre mai toti sasi la stare opo-sitiunala.

Nu folosí nimic'a acea política reu calculata, cá ampoiatiu sasi de si le lipsea cunoscinti'a de limb'a statului se inaintara la posturi in oficiu de statu intr'o mesura, precum nici chiaru sub unu regimu sacsonicu nu aru fi pututu asteptá; ci din contra acést'a impregiurare le marí fuduli'a si le dede ocaziune, celu putienu multor'a, — cá unoru neconstanti amici — a lucrá cu circumspectiune si prudentia ascudiendu scopuri straine sub masca falsa; — Prudenti si circumspecti au fostu sasi totudéun'a, si circumspectiunea si prudenti'a loru nu este altu-ce, decâtu unu egoismu potenciatu pâna la culmea cea mai inalta cugetabila. —

Aru fi absurditate a presupune, cumca *luminatii barbati de statu* nu cunoscú cele ce s'au amintitu pre scurtu aice, — si arogantia, a dá sfatu acelor'a, cari dejá in celu mai eficace modu au promisú media de vindecare.

Reactiuniloru din patria le strigâmu noi iéra si iéra, ca suntu in retacire, si 'i invitâmu si 'i provocâmu la patriotismu, pentru ca dela patrioti buni potemu asteptá iubire din partea natiunei magiare, cu carea avemu un'a patria, un'a sórte, acelesi legi, aceiasi amici, aceiasi inimici. Pangermanismulu si panslavismulu suntu idei obscure, suntu sperantie desierte, si in realitate pentru români aru fi momentu. Si deca tóta reactiunea dintre si afara de marginele patriei este petrunsa de un'a séu alt'a din acele dóue idei si tientéza spre realisarea unei'a séu altei'a, pentru noi nu are intielesu, ci din contra este reactiune in contr'a binelui nostru, carele mai vertosu pretinde, cá se tienemu strinsu lângá natiunea domnitórie, carea fâra indoiéla nu va întârdiá a imbratisiá pre amicii sei naturali*). V.

*) Amu publicatu acestu articulu fâra de ai face altu comentariu; atát'a inse putemu

alaturá din totu sufletulu la acei'a cari celu pucinu sciu face gura si sciu d'ocamdata imbetá lumea cu apa rece. *Carpe hodiernum diem*. De mâne nu-mi pésa

De cum-va Mari'a S'a dlu ministru me va invrednicí cu vre-o visita ceea ce si asceptu, igazán va fi sur-luitu se mi dea vr'o medalia, pentru ca tóte din odaia mi le-amu pusu la cale dupa placulu dsale.

Amu începutu cu bibliotec'a.

Aici amu scosu afara:

a) Istoriile dd. Rusu si Moldovanu, cari cutéza a scrie ca Romanii au batutu vreedata pe vitezii si eroicii maghiari. Asta de si esto adevératu, totusi nu e bine a se spune pentru-ca scaresce din védi'a altor'a.

b) Legendariele lui Pumnulu. Aceste singuru pentru numele autorului. De pumnulu Romanului sa te cam padiesci.

c) Geografi'a lui Selageanu carele d'alt-cum si-a potutu prevedé mórtea fetului indata-ce a 'ndrasnitu a propagá ide'a, ca Transsilvani'a privita din vezduchu sémena c'unu colacu. Densulu putea scí, ca domniloru le placu colacii, mai vertosu, deca suntu kúrto's kolács si ca de si nu se voru fi esprimatú dar au scuitu de multu ca Ardealulu e colacu, d'aceea l'au si inghititu de multu.

e) Abcdarele Boiu si Petri, DD. acesti-a chiaru si in abcdare inca cutéza a aretá baietiloru, ca Romanii suntú urmatorii a nu sciu cá-

Din diet'a Ungariei.

In siedintia casei deputatiloru dela 11 Martie n. ministrulu presiedinte Tisza raspunde la interpelatiunea cunoscuta a lui Polit in caus'a cestiunei orientali astfelu :

Onorata Casa! Respuendiendu la interpelatiunea dlui deputatu Polit nu amu de cugetu sa me demitu intr'o desfasurare mai detaiata a acelu discursu, cu care densulu a introdusu interpelatiunea sea, me restringu deci in privintia acést'a la unele observatiuni scurte. (S'audimu!)

Dlu deputatu vorbi in acestu discursu de antipathia cátra Serbi'a, a cárei causa dicea densulu ca nu o póte descoperi. Eu credu ca déca stim. dlu deputatu se orientéza mai bine, nu numai nu va aflá nici o causa de antipathia cátra Serbi'a, ci nu va puté aflá nici antipathia insasi. (Asiá e!)

Trecendu la interpelatiune insasi voiu raspunde intr'un'a la cele dóue puncte dintáiu ale ei.

Densulu intrebá intáiu, déca guvernulu unguerescu a aprobatu not'a de reforme a contelui Andrassy, a dóu'a, déca apróba acestu amestec in afacerile interne ale Turciei.

Dlu deputatu punendu aceste intrebári analisá drepturile si datorintiele guvernului unguerescu, basate pre legile existente, cu privire la dirigerea afaceriloru esterne. La acést'a observu numai atátu, ca guvernulu unguerescu 'si cunósce drepturile si datorintiele sele, cari, dupa cum bine va scí dlu deputatu, nu consistu intr'aceea, ca notele singuratece s'au compusu impreuna, ci intr'aceea, ca guvernulu unguerescu si aduce la valóre influintia sea statorita prin legi asupr'a directiunei in politic'a esterna.

Intru cátu s'atinge directiunea politica, eu nu potu impartasi opiniunea dlui deputatu, ca aici e unu amestec in afacerile interne ale Turciei Care este directiunea politicea ce se urmaresce de unu tempu mai indelungatu încóce? A realisá intre tóte puterile Europei o contielegere cu scopulu de a se sustiené pacea européna si prin consiliile bune ce se dau Turciei. (Apro-

adauge si din partene, ca realisarea dorintiei ce esprima dlu autoru se prea amána. R.

rui poporu vestitu, prin ceea-ce negresitu sternesce in ei o nesuintia cátra marirea strabuniloru loru. Totu lucruri atietiatóre si resboinice.

Tóte acéste le-am facutu golomotiu si le-am speditu in pravalia, iér cadrupulu intregu mi l'amu implutu cu:

Leonatu

Alessandria

Piramu si Tisbe

Buchoglanda etc. la

cari amu adausu.

In drumatiunea spre a invetiá si propune sistemulu mesuriloru metrice. Scrisa si tabl'a la dens'a facuta de P. Gönzi, tradusa de G. Trifu, in care mai vertosu limb'a classica*) merita atentiune speciala, fiindu-ca intr'adeveru e scrisa dupa duchulu legei, si care fórté bine aru face invetiatori nostri, déca aru introduce-o pretotindenea, pentru-ca prin tr'ens'a dlu ministru, de siguru si-va ajunge planulu, a ne cultivá limb'a. (Va urmá.)

*) Cá de esemplu vomu reproduce urmátorele : mesuri de a lungimei p. 5. cate in dice párti p. 7. — Cate de unu centimetru p. 7. — icóna vapsita pe colórea jimlei p. 7. — metru pingatu p. 13. — indrumatiuni de calculare p. 14. — calculatiunalintu p. 14. — cetirea mesuratureloru p. 15. (dupa analogia ast'a aru veni calculatura, mancatura, jucatura etc.) — Adaugentu p. 15. déca voim a escríe 1 metru p. 16. — se decalculámu p. 17. — impartitura p. 10; remanentia (id est restulu) p. 20 — temeiatu (cu temeiu) p. 22; — calculatiunalu; indata ce va pasí in vigóre; dint' unu capetu liniei aceste p. 27. — coloratu jimliu p. 27; — mesurile teritoriului p. 27. etc. etc. etc.

bare.) Fiindu acést'a directiunea si succedându acesteia politice a restabil' o intimitate intre puterile mari, guvernulu unguerescu a aprobatu si spriginitu directiunea acesteia politice din convingere deplina. (Aprobare viua.)

In punctu III intréba domnulu deputatu, ce atitudine va luá guvernulu unguerescu fatia de eventualitatea, cându nu va succede pacificatiunea si se va amestecá si Serbi'a?

Acést'a o supune si dlu deputatu numai cá eventualitate si eu potu sa adaogu, ca dupa convictiunea mea acést'a e o eventualitate, care e probabilu ca nu va intreveni si adeca pentru acea nu, pentru ca trebuie sa presupunemu de inteligintia si patriotismulu celoru ce dirigu afacerile Serbiei, ca nu se voru pune pre sine si tier'a loru in contrastu cu intentiunile tuturor puteriloru europene. (Aprobare.) Déca totusi eventualitatea aru intreveni, — intréba dlu deputatu — ce va face guvernulu unguerescu, ce atitudine va luá?

Mi pare fórté reu, dara in privintia acést'a nu-i potu satisfac curiositatea. (Claritate si aplausu.), cáci guvernulu unguerescu va decide acést'a (intrebare) dupa interesulu bine intielesu alu monarchiei austro-ungare. (Aprobare.) Dealtmintrenea mai observu aici, ca, dupa convictiunea mea, precum s'au insielatu cei ce dela inceputulu incurcaturiloru actuali sperau si lucrau conformu acesteia (sperantie), ca puterile mari européne nu voru scí sa-si sustiena intimitatea togm'a asiá se voru insielá si cei ce voru precisá atitudinea viitóre a Serbiei in sperantia, ca in casulu acél'a intimitatea mariloru puteri européne se va nimici.

Sv. Miletiú (striga intrerumpendu): Se va (nimici)!

Ministrulu presiedinte Tisza: Vomu vedé! Nu intréba nime pre dlu deputatu!

A patr'a intrebare este, déca s'au intielesu ambele guverne cu privire la reintórcerea refugiatiloru? Dlu deputatu vorbi aci de datorintiele umanitatiei. Inainte de tóte observu, ca monarchia austro-ungara, Ungaria si Austria, a satisfacutu recerintiele umanitatiei intr'adeveru in mesura abundanta (Asiá e! Asiá e!) spesandu, in starea sea financiale nu prea stralucita, pentru ajutorarea acestoru refugiatu pâna acum aprópe unu milionu. (Miscare.)

Dara nu e lipsa de o deosebita conventiune intre ambele guverne. Jace in natur'a lucrului, ca refugiatii chiaru dupa postulatele umanitatiei ce a mersu pâna la marginea estrema potu sa pretinda ajutoriu numai pâna atunci, pâna cându nu le este cu putintia a se reintórcé in patria fára de a fi pedepsiti, si iéra jace in natur'a lucrului, ca si refugiatii insisi putendu-se reintórcé in patria nepedepsiti se folosescu de ocaziunea reintórcerei.

Si care este situatiunea in directiunea acést'a? Refugiatiloru li s'au acordatu nu numai o reintórcere nepedepsita, ci chiaru si avantajie, atátu cu privire la reinceperea economiei cátu si relativu la cladirea caselor loru. Intre astfelu de impregiurári trebuie sa-mi esprimu resolutu convictiunea mea, ca acei ce lucra, cá refugiatii sa nu se folosésca de ocaziune si sa nu se reintórcá in patria loru, pagubescu interesele acestoru refugiatu in modulu celu mai semtitu. (Aprobare.)

Aceste amu aflatu de lipsa a raspunde dlui deputatu, rogu pre onorat'a casa sa binevoiesca a luá respunsulu meu la cunoscintia. (Aprobare generale.)

Polit se provóca in replic'a sea la pasagiulu din discursulu memorabilu ce l'a tienutu Dr. Unger in parlamentulu austriacu, unde se dice, ca opositiunea póte sa fia pasiunata, dara guvernului nu i se cuvina a fi pasiunatu, pentruca celu mai frumosu atri-

butu alu puterei este moderatiunea si demnitatea. Oratorulu amintesce acést'a, pentruca in parlamentulu unguerescu se intempla togm'a contrariulu.

Polit afla ca tóta directiunea noiei lui Andrassy e gresita, nu s'au multiemitu nici turcii, nici crestinii, not'a nu e indreptata nice directe cátra Pórta, ci cátra ambasadele din Londonu, Parisu si Rom'a. In respunsulu lui Rasid pasi'a Pórta se revólta contr'a interventiei, ea nu se gandescu atátu la reforme cátu mai multu la sugrumarea insurectiunei prin presiune morale, asupr'a insurgentiloru, Muntenegrului si a Serbiei.

La a III intrebare ministrulu presiedinte a remasu detoriu.

La respunsulu ministrului pres. ca umanitatea trebuie sa incete indata ce refugiatii se potu reintórcé nevatamati la vetrele loru, replica Polit, ca nu póte fi vorba de o subventiune.

Trebuie sa nu uitámu, dice Polit, ca in Austro-Ungaria slavii suntu in maioritate si serbii si croatii si voru impárti ultim'a bucatura cu refugiatii, cari nu se potu reintórcé in patria loru.

Noi serbii din Ungaria suntemu unu poporu micu, dara intre óre care impregiurári avemu unu rolu insemnatu. Viitoriulu Ungariei nu e cátra apusu, ci cátra resaritu. Noi serbii si croatii din Ungaria suntemu midlocitorii intre dvóstre si populatiunile orientului. Sa fimu amici intre noi si cu popórele orientului.

Polit nu e multiamitu cu respunsulu ministrului presiedinte.

Rectificare.

la corespondintia dto Sibiu 21/9 Febr. aparuta in „Gazeta Trans.“ Nr. 13 a. c.

Dle Redactoru! „Gaz. Trans.“ a publicatu in Nr. 10 respunsulu dlui presidentu alu Asociat. tranne cu privire la coresp. din „Tel. Rom.“ Nr. 101 a. tr. in care e vorb'a de o procedere necorecta a susu numitului dnu pres. Respunsulu este precedatu de unu comentariu pripitu, in care redact. „Gazetei“ se trudesce a identificá persón'a presidentului cu „femeia lui Cesaru“ id est cu asociatiunea dicendu: „publicámu acestu respunsu, cá sa cunósca natiunea pre acél'a, care cutéza a pune in prepusu pre femeia lui Cesaru.“

Respunsulu presidentului a contienutu mai multe mistificári si chiaru neadeveruri, menite a seduce opiniunea publica, precum si grele, dara cu totulu nefemeinice invinuiru indreptate contr'a subscriului.

Vediendume astfelu innegrutu si atacatu pre nedreptu, amu respunsu in „T. R.“ Nr. 11 intr'o „epistola deschisa“, pre care amu impartasit'o si „onor. Redact. a Gazetei“ cu rugarea, (nu cu provocarea cum falsifica onor. Red. a Gaz.) a mi o publicá si in „Gazeta.“ — Inse ce se vedi! Amintitulu dnu red. trecendu cu deseversire din vedere celu mai elementariu principiu de dreptu; audiatur et altera pars, a crediutu a satisfacé deplinu publicului, a cáru opiniune pretinde a o representá asiá, ca in Nr. 13 alu „Gaz.“ publica o corespondintia subscrisa de unu „Aristides“, care neavendu alte argumente se încérca de nou a dascalí pre junii din Sabiu amenintiendui chiaru si cu „compromiterea viitoriului“ déca aru continuá a spune adeverulu in publicu. Acolo unde finesce coresp. lui „Arist.“ continua redactiunea Gazetei dicendu: Dint'odata cu acésta coresp. proptita pre documente (vomu vedé mai josu pre ce documente e proptita!) ne veni si dela Dr. N. Olariu provocarea (?!?) cá sa reproducemu si noi insultele (??) d-sele etc.“ Apoi adauge: „dlu Olariu insusi s'aru superá, cáci i-amu facutu pre voia sa continue cu invectivele sele?“ Naiva observare! Cestiunea déca „dlu O“ s'aru fi superatu defendandu-se in con-

tr'a atacuriloru, trebuie deslegata nu de „Red. Gaz.“ ci de insusi „O.“

Destulu ca in urma coresp. lui „A“ cure mistifica adeverulu in totu chipulu, m'amu crediutu indatoratu a aretá on. publicu alu „Gaz.“ starea factica a lucrului si de aceea m'amu adresatu de nou cátra onor. Red. a „Gaz.“ rugandu-o sa publice rectificarea, care urmédia.

Chiaru si legea de presa prescrie redactiuniloru a permite persónelor atacate, cá sa se defendeze in a ceea si fóia, in care a aparutu atacurile. Cu tóte acestea „Red. Gaz.“ ne cum sa publice respunsurile mele dandumi astfelu ocaziunea a me defendá, — nu a aflatu cu cale a raspunde nici unu cuventu. Mai multu in locu de a lasá sa judece publiculu insusi pre temeiu corespondintieloru scrise pro si contra, d-sea dupa cum amu vediutu se face judecatoriu nechiamatu, bagu séma in inchipuirea ca d-sea e opiniunea publica personificata. Lasu deci sa judece publiculu, déca acésta procedura este séu nu este onesta si déma de „Redact. Gazetei“, care pretinde a fi mama diurnalisticii romane! „Dara pardonu „Red. Gaz.“ dice: „nu cunóscemu pre dlu O!“

In fatia acesteia marturisiri negresitu sincere si in urm'a esperintieloru culese, acum intielegu pre deplinu caus'a respingerei corespondintieloru mele. — Lucru hotaritu. „Mam'a Gazeta“ nu obicinesce a publicá, decátu corespondintiele venite dela cameradi cunoscuti, subscriulu amu nefericirea (?) a nu me numerá in tagm'a camaradiloru Gazetei; — a condamná la mórte pre toti cari nu apartienu la cameraderia lui „Arist et Cons.“: — eata opiniunea publica, ce represinta „mam'a Gazeta!“

Te rogu deci dle Red. sa binevoiesci a dá locu in colónele „Teleg. Rom.“ urmátorei **Rectificári**, respinse de acél'a, care aru fi avutu datorita se o publice.

„Correspondentulu „Gaz. Tranei“ „Aristides“ in coresp. nr. 21/2 menita a aperá procederea pres. Asociat. fatia cu subcomitetulu sibiianu s'a folositu de unu feliu de argumentare, care in locu sa lamurésca starea factica a lucrului nu are altu scopu decátu a seduce opiniunea publica. — „Arist.“ neavendu cu ce justificá procederea pres. se încérca a reduce totu lucrulu negresitu la unu „tientiariu“ dicându: „Simburele cestiunei este: s'au inaintatu actele subcomitetului pâna in Decem. 1875 cu séu fára comitiva?“

Pentru lectorii cari suntu deprinsi a destinge intre aparentia „proptita“ pre apucaturi si esentia adeverata a lucrului, simburele cestiunei este cu totulu altulu. — Dupa cum subscriulu amu doveditu in epistol'a deschisa cátra pres. Asoc. publicata in „T. R.“ nru 11, simburele cestiunei este, ca presid. Asociat. a respinsu prot. subcomit. dto 12/10 11/11 20/11 a. tr. sub pretestulu ca nu suntu instruate cu comitiva, impededându prin acést'a in modu arbitrariu punerea in lucrare mai alesu a unui proiectu de cea mai mare importantia pentru poporul român. Cuprinsulu acestui proiectu este: arangiarea unei espositiuni, in care sa se concentreze tóte obiectele agricole, industriale si de invetiamentu produse de románi ardeleni, negresitu unu mijlocu fórté puternicu pentru promovarea scopuriloru, ce urmaresce Asociat. nostra. —

Deci, constatu nu lips'a séu presentia comitiveloru, ci neputintia de a maipune in lucrare proiectulu cu espositi'a zadarnicita si nimicita prin chiaru pres. Asoc. este simburele cestiunei de fatia; pâna a nu raspunde lui „Arsit“ in cestiunea cu totulu laterela a comitiveloru fie-mi permisu a intrebá: cum sta caus'a cu dlu pres. care dice: Coresp. „T. R.“ in

coresp. din 30 Dec. 1875 a retacutului faptului intemplantu in 4 Ian. 1876, scindu elu, ca de va spune adeverulu nu-si póte ajunge scopulu adaoge pres. cu o seriozitate mai multu decâtu naiva. — Asiguru pre dlu pres. ca déca corespu aru fi sciutu proroci, ce are sa urmeze cu 5 dile mai târziu a buna séma nu aru fi retacutu acelu faptu.“

Cum sta caus'a cu dlu pres. care a retienutu protocólele la sine tocmai atât'a tempu, pâna cându a trecutú siedinti'a comit. centralu, zadarnicindu si facându imposibila arangiarea espositiunei proiectate? Cum sta caus'a cu dlu pres. care dice ca a studiatu actele si n'a sciutu nici gâcitu ce e de facutu cu ele? —

Dar „A.“ bine sciindu, ca, intrându in deslegarea acestoru si altoru asemenea întrebări, nu-si ajunge scopulu, — a scapatu cu totul din vedere adeveratulu simburu alu cestiunei, adeca respingerea arbitrară a proiectului pentru espositiune si ne mai avendu cu ce sa seduca opiniunea publicului 'lu vedemu alaturea cu pres. presentându-se cu unu convolutu de acte insoțite de cifre alese din archiva; insa tocmai prin publicarea aceluor acte „A.“ a inlesnitú cetitoriloru aflarea stărei faptice a lucrului. —

„Simburu cestiunei (!) dice „A.“ este: s'au inaintatu actele subcomit. pâna in Decem. 1875 cu séu fără comitiva“?

„Sa vorbésca archivulu, adaoge „A.“ in care aflâmu:

1. Protocolulu „adunării generale a subcomitetului desp. 3 tiente in Saliste“ in treacatu fia disu cá frasa: adunării gen. a subcomitetului — este unu nou sensu ridiculu — subcomitetele tienu siedintia si nu adunări gen.

Acést'ainse nu impedece pre „A.“ a continuá cu acela-si nonsensu dicându: 2 „prot. aceluasi comitetu despre lucrurile adunării gen. din Resinari.“

3. Protoc. adun. gen. din Sadu — Acestea 3 protocóle fiindu ale adunárilor generali, a despartimentului si nu ale siedintieloru subcomitetului na avemu de a cercetá, déca suntu cu séu fără comitiva; — de si aceste inea n'au comitive — ci raporte despre tóte afacerile. —

Nu protocólele adunárilor gen., ci (pres. insusi marturisesce) protocólele siedintieloru subcomitetului suntu in cestiune.

4. Prot. siedint. subcomit. din 15/11 1874 fără comitiva, cáci hârthi'a subscrisa numai de dlu dir. I. H. — nu se refera la protocolu; apoi conformu regulamentului tóte actele trebuiescu signate de dir. si actuariu, prin urmare hârthi'a dlui directoru pre care pres. 'lu numeste „comitiv'a viua“ nu se póte considerá. — Nu intielegu ce o fi cautându petitiunea de care „A.“ face aici amintire, ca aru fi subscrisa de dir. si actuariu? — Pre semne acésta petitiune care apartiene protocolului si nu i comitiva va fi avendu si ea scopulu!

5. Protoc. siedint. din 14/2 1875 fără comitiva.

6. Protoc. siedintiei din 15/5 1875 fără comitiva.

7. Protoc. siedintiei din 4/6 1875 fără comitiva.

8. Protoc. siedintiei din 20/6 1875 fără comitiva.

9. Protoc. siedintiei din 23/8 1875 fără comitiva.

Urmédia apoi protocólele asupr'a câror'a s'a ivitu diferintia. Prin urmare aflâmu in archivu dupa marturisirea lui „A.“ siese protocóle despre siedintiele subcomitetului sibianu; din acestea 6, adeca din tóte câte se afla, nu este nici macaru unulu inaintatu comitetu lui centr. cu comitiva; resulta

deci adeverulu lamuritu si neresturnaveru: Subcomitetulu sibianu nici odatan'a inaintatu protocólele siedintieloru seletu comitiva.

In fati'a acestui faptu constatatu, nollens volens, de cátra „A.“ et pres. ori ce truda a dovedi contrariulu este si va remânea o incercare „proptita“ pre apucaturi —

Intrebu deci cum sta cu redact. dela „Hr. Ztg.“ pre care „veteranulu“ in locu de a-lu convinge despre a devenat'a stare a lucrului, 'lau convinsu de contrariulu, aratandui acte (care densulu nuli-a vediuți nici odata) si care n'au nimicu de a face cu prot. subcomitetului nostru? — Cáci pre lángra tóta rectificarea din Nr. 13 dela „H. Ztg.“ — principiile desvoltate in Nr. 5 alu aceleiasi nu s'a alteratu nici mai putienu si redact. cu „destulataria“ s'a vediuți necesitatú a inghití reflexiunile facute in „T. R.“ Nrii 3, 11 si 13 contr'a laudatei rectificári!

„A.“ finesce cu o predica morala in care dascalesce junimea nóstra si in deosebi „junii“ din subcomitetu numindui lenesi etc.“

La aceste vorbésca archivulu in care aflâmu: ca pre cátu tempu despartimentulu a fostu condusu de „veterani“ a la „Aristides“, (care a-si subscris numele adeveratu s'a sfitu) decum sa fi lucratu ce-va, dar n'a tienuți nici macaru o singura siedintia; dela intrarea juniloru „lenesi“ (?) incóce, comitetulu — „archivulu vorbesce“ — a desvoltatu o activitate, care déca n'aru fi fostu zadarnicita prin „veterani esperti“ negresitu aru fi fostu insoțita de cele mai frumóse rezultate practice.

„A.“ continua „junimea care scutura pulberea scóleloru si care lipsita (?) fiindu de pracsá vietiei n'are cum sa cunósca insemnatarea comitiveloru din teorii, ci numai din esperinti'a betramiloru etc.“

La aceste respundu: junimea nóstra si in deosebi „junii“ din Sabiu, dintre cari unii dejá au scrisu si au lucratu pentru literatura mai multu decâtu chiaru pres. asociat. literare, junii din Sabiu au negresitu lipsa de esperinti'a si de pracsá vietiei. Esista inse unu feliu de esperintia, de care junimea trebuie ferita cu ori ce pretiu aci apartiene tocmai esperintia, ce au „unii veterani“ a la Aristides et consortes, cari se afla la culmea misiunei atunci, cându e vorba a mistificá adeverulu cu apucaturi, — cându e vorba a monopolisá posturi grase si onoruri nemeritate. De acésta esperintia „tenerimea“ trebuie ferita!

De acea nu me indoiescu ca „veteranii“ din cestiune nu voru pregetá nice unu minutu „a compromite chiaru si viitoriulu juniloru“ cari nu se sfiescu a demascá apucaturile aceluor, cari in tóta vieti'a loru n'au urmaritu altu scopu, decâtu a se espectorá si ingamfá inaintea natiunei cu munc'a si meritele altor'a!

Marturisescu ca „junii“ au inceputu a lucrá pre séma asoc. cu cugetulu si intentiunile cele mai bune, si in sperantia cu „veteranii“ se voru bucurá — si nu superá — vedindu-se încátu-va spriginiti. Iéra déca intentiunile juniloru n'au fostu insoțite de rezultate reale mai bune, vin'a nu e a loru, ci a celoru ce au impedeatu a pune in lucrare proiectele intreprinse spre binele poporului nostru.

Cu tóte aceste junii nu voru incetá nici de aici inainte — prelángra tóta diferinti'a ivita a lucrá impreuna in armonia pentru inaintarea culturi natiunale, singura temelie pe care 'si póte poporul nostru cladí unu viitoriu mai fericitu. Chiamati la lupta pre acestu terenu ei suntu totu-déun'a gat'a a-si sacrificá si pune la dispo-

sitie slabele puteri in asta directiune cáci si ei lupta numai si numai pentru promovarea intereselor asociatiunei nóstre.

In fine, nici lectiunile lui „Arist.“ nici respunsulu pres. cu §-lu 3, nici alte epetete nemeritate date junimei nu voru fi in stare a o retiené de a se interesá si in viitoriu de afacerile asociatiunei si de alte afaceri comune folositoare natiunei — chiaru si cu periculu de a fi de nou „dascalita de dlu Visarionu Romanu et Consortes!“ Sabiu in 2/14 Martie 1876.

Dr. N. Olariu.“

Ad Nr. 10. 1876.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a in Brisnicu protopresbiteratulu Dobrei, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pâna la 21 Martie st. v. a. c. in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu:

Portiune canonica 7 jug. parte aratoriu, parte fenatiu, dela 80 numeri de case 80 miertie mari de cucuruza sfarimatu, si dela geleri o di de lucru, apoi stol'a usuata. Tóte aceste emolumente computeate la olalta dau unu venitu anualu aprópe de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune de parochu, au a-si asterne petitiunile loru instruite in sensulu statutului org. la subscrisulu pâna la terminulu indicatu.

Dev'a in 19 Febr. 1876.

Pentru comitetulu parochialu.

Ioanu Papiu,

(1—3) protopresb.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de capelanu lángra betránulu parochu Nicolau Briciu din Galatiu protopresbiteratulu Bistritiei, se deschide prin acést'a concursu in intielesulu inaltului ordinu consistoriale din 4 Septembrie 1875 nr. 2323 pâna in 28 Martiu a. c.

Cu acestu postu suntu impreunate urmatórele emoluminte:

Dela 60 case câte 1 mertia cucuruza sfermatu, totu dela acelea case venitul epitrafirului si câte 1/2 di de lucru.

Portiune canonica 5 jugere pamentu aratoriu 2 1/2 jugere fenatiu.

Cu acestu postu e impreunatu si postul de invetiatoriu cu unu salariu anualu de 100 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, cá obligati de a impliní tóte functiunile nepotincosului parochu suntu avisati a-si trimite concursule instruite amesuratu Statutului organicu pâna la terminulu prefriptu la comitetulu parochialu in Galatiu post'a ultima Bistriti'a.

Galatiu 26 Martiu 1876.

Comitetulu parochialu in intielegere cu oficiulu protopresbiteralu tractualu.

(1—3)

Ad. nr. 10 1876.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei vacante Ighielu protopresbiteratulu Albei Iuliei se escrie concursu pâna la 21 Martie 1876. st. v. cându se va tiené si candidatiunea.

Emolumintele suntu:

1. Casa parochiala cu gradina de legumi.

2. Portiune canonica de 8 jugere 804⁰ in aratoriu si fenatiu.

3. Dela 114 familii câte un'a ferdela de bucate, séu parte in mustu.

4. Dela 114 familii un'a di de lucru.

5. Stol'a usuata de parochulu reposatu.

Doritorii de a ocupá acésta parochie au a-si asterne concursule loru conformu Statutului organicu pâna in terminulu susu indigitatu la subscrisulu.

Alb'a-Iuli'a 11 Februaru 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Alesandru Tordasiannu,
protopr. gr. or. de
Alb'a-Iuli'a.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de capelanu in comun'a bisericésca gr. or. din Secarembu, protopresbiteratulu Gioagiului II-le se escrie concursu pâna in 14 Martie 1876.

Emolumentele suntu:

1. Venitul stolaru dela 160 familii in suma circiter de 100 fl. v. a.

2. Salariu ficu 100 fl. v. a.

3. Unu jugeru pamentu.

4. Unu jugeru gradina cu pomi si pentru legumi.

5. Locuintia libera si 4 orgii lemne de focu.

6. Facendu servitiulu de notariu la scaunulu protopr. respectivu, va primí o remuneratiune annale de 50 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, voru asterne petitiunile loru instruite conformu statutului organicu pâna la terminulu mai susu indicatu la subscrisulu oficiu protopresbiterale. Secarembu 3 Fauru 1876.

Oficiulu protopresbiterale.

Sabinu Piso,

(3—3)

protopr.

Edictu.

Mari'a Georgiu Nanu din Hermanu in districtulu Brasiovului, de religiunea gr. or. care parasí aprópe de 3 ani pre legiuitulu ei barbatu Dimitrie Achimu Tom'a, si nu se scie unde se afla, se citéza prin acést'a a se presentá la subsemnatulu foru matrimonialu in terminu de unu anu si o di dela datulu subscrisu, cáci neinfatisindu-se se va pertractá actiunea barbatului si in absentia ei.

Brasiovu in 19 Febr. 1876.

Scaunulu protopr. gr. or. alu tractului II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

(1—3)

protopopu.

Edictu.

Georgiu Lazaru din Feldiór'a de religiunea gr. or. carele a parasitu pre legiuit'a sea socia Mari'a Calbazu dela Martie 1865, si astadi nu se scie unde se afla, se citéza prin acést'a a se infatiosá la subsemnatulu foru matrimoniale, cáci de nu se va infatiosá in restempu de unu anu si o di dela datulu de fatia se va pertractá actiunea muierei se si in absentia lui.

Brasiovu in 17 Ianuariu 1876.

Scaunulu protop. gr. or. alu tractului II alu Brasiovului.

Ioanu Petricu,

(2—3)

protopresbiteru.

Ad Nr. 92—1875.

Edictu.

Prin carele Aun'a Comanicu din Felmeru, in scaunulu Cohalmului, parasindu in modu ilegalu de mai multu tempu pre legiitimulu seu sociu de casatoria Moise Curchel, se citéza, a apare in restempu de unu anu inaintea forului matr. subscrisu, cáci la casu contrariu, pre basea protocolului luat de cátra oficiulu protopopescu, prin carele se inactiuneza pribegit'a, — in sensulu canóneloru bisericiei resaritene, se va aduce sentint'a meritoria.

Cohalmu, 15 Februaru st. v. 1876.

Forulu judecatorescu bis. de I-a instanta gr. resarit.

Nicolau D. Mircea,

1—3

adm. prot.